

KONFERENSIYALAR UZ

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUN, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.uz>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, iyun

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-176-6

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.

III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huqular himoyalangan.

© Sciencesproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TARIX FANLARI

Atamuratova Dilafroz

"ISHTIROKIYUN", "QIZIL BAYROQ", "TURKISTON" GAZETALARIDA XIVA XONLIGI, XXSR
HAMDA XSSRGA OID XABARLAR VA ULARNING AHAMIYATI 7-9

Sultanov Samandar

XORAZM VOHASI VA QUYI ZARAFSHON VODIYSI BRONZA DAVRI MANZILGOHLARIDA
ARXEOLGIK TADQIQOTLAR NATIJALARI 10-12

Bobobekova Nargiza

JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI
FAOLIYATI TARIXI (XX ASR BOSHLARI) 13-19

IQTISODIYOT FANLARI

Tangirkulov Bekzod

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY RESURLAR
SHAKLLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 20-24

FILOLOGIYA FANLARI

Azamatova Gulnoza

NEMIS TILIDAGI "EIN" SO'ZI VA UNING QO'LLANILISHI 25-27

Nazimova Himmatoy

EPOS JANRINING PAYDO BO'lishi VA SHAKLLANISH MASALALARI TAHLILI 28-31

Tadjiyeva Umida

MAQOLLAR TILSHUNOSLIK SOHASINING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA 32-35

Matyaqubova Ozoda

FRANSUZ TILIDAGI GAP TARKIBLI FRAZEOLGIK
BIRLIKLA VARIANTLARINING TURLARI 36-40

Qilicheva Shahlo

O'ZBEK VA NEMIS TILLARIDA QO'SHMA SO'ZLARINING MORFOLOGIK,
STRUKTURAL YASALISHI 41-45

Samandarova Nilufar

FRANSUZ TILIDA HARAKATGA YO'NALTIRILGAN FE'LLARINING
IFODA XUSUSIYATLARI 46-49

Jumanazarova Kamola

ABDULLA QODIRIYNING „O'TKAN KUNLAR" ROMANIDA
MILLIYLIKNING IFODALANISHI 50-52

Abdullayeva Gulnora

HOZIRGI NEMIS TILIDA "ES" KOMPONENTLI GAPLARINING MA'NOSI VA VAZIFALARI HAMDA
ULARNING O'ZBEK TILIDAGI SINTAKTIK EKVIVALENTLARI 53-56

YURIDIK FANLARI

Karaxodjaeva Okilaxon

O VZAIMODEYSTVIY OLIY MAJLISA RESPUBLIKI UZBEKISTAN I ORGANOVA
GOSUDARSTVENNOY VLASTI PRI OSUJESTVLENIY
PARLAMENTSKOGO KONTROLYA 57-62

<i>Otamirzayev Oybek</i> YER OSTI SUVLARI HUQUQIY MUHOFAZASI YO'LIDAGI MUHIM QADAM	63-65
<i>Abdihakimov Samandar</i> SUD HAL QILUV QARORLARINI BEKOR QILISH YOKI O'ZGARTIRISH ASOSLARI TURLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	66-69
<i>Komilov Asadbek</i> MATBUOT ERKINLIGI BO'YICHA XALQARO STANDARTLAR	70-74
<i>Xudaibergenova Dilnoza</i> RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MULK HUQUQIGA OID HUQUQIY ASOSLARNI TAKOMILLASHTIRISH	75-79
<i>Eraliyeva Malika</i> "INSON" IJTIMOIIY XIZMATLAR MARKAZLARI FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI: IJTIMOIIY XIZMATLARNING SIFATINI OSHIRISH YO'LLARI	80-82
<i>Самигжонов Зилола</i> ПОНЯТИЕ, ПРИНЦИПЫ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИДОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	83-87
<i>Asqarov Nodirbek</i> VOYAGA YETMAGAN SHAXSLARNI G'AYRIIJTIMOIIY XATTI-HARAKATLARGA JALB ETGANLIK HOLATLARINI KVALIFIKATSIYA QILISHDA AMALIYOTDA YUZAGA KELAYOTGAN AYRIM MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI	88-92
<i>Тураев Абдуазим</i> ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93-102
<i>Murodova Sojida</i> WHAT CAN UZBEKISTAN LEARN FROM CHINESE SMART COURTS?	103-107
<i>Akramova Sabrina</i> O'ZBEKISTONDA AXBOROT XAVFSIZLIGININ HUQUQIY ASOSLARINI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR	108-111
<i>Шермухамедова Камилла</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ СДЕЛОК В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	112-116
<i>Саматова Шахзода</i> ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОБЕСПЕЧИТЕЛЬНОГО ПЛАТЕЖА КАК СПОСОБА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	117-120
<i>Акрамов Акмалжон</i> ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТНЫЙ КОНТРОЛЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	121-125
<i>Гофуржонов Низомиддин</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНЦЕПЦИИ НАСИЛИЯ НАД ДЕТЬМИ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	126-132
<i>Акрамова Хилола</i> ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ	133-136

<i>Safayev Javohir</i> XORIYIY DAVLATLARDA PARLAMENT TEKSHIRUVI: HUQUQIY MEKANIZMLAR VA AMALIY TAJIRIBA	137-140
<i>Кучкорова Гулхаёт</i> РАЗВИТИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	141-144
<i>Бобоева Муслима</i> ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ КАК СУБЪЕКТА ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА	145-150
<i>Султонова Дурдона</i> АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ НА ЭЛЕКТРОННУЮ КОММЕРЦИЮ В КОНТЕКСТЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	151-157
<i>Мелсова Камила</i> ПОНЯТИЕ, ПРАВОВАЯ ПРИРОДА И КЛАССИФИКАЦИЯ ПООЩРИТЕЛЬНЫХ НОРМ.....	158-162
<i>Soatboyeva Shoxnura</i> FUQAROLIK HUQUQIDA MULK HUQUQINI HUQUQIY HIMOYA QILISH INSTITUTINING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	163-166
<i>Qilichev Nosirbek</i> QILMISHNING JINOIYILIGINI ISTISNO QILUVCHI HOLAT SIFATIDA – KAM AHAMIYATLI QILMISHLARNING HUQUQIY TAHLILI	167-169
<i>Allamberganova Farida</i> ANGLO-SAKSON HUQUQIY TIZIMI DAVLATLARI TAJRIBASIDA ELEKTRON TIJORAT VA ISTE'MOLCHILARNING HUQUQIY HIMOYASI	170-175
<i>Turg'unboyev Abrorjon</i> XALQARO HUQUQDA ATROF-MUHITGA YETKAZILGAN ZARAR UCHUN DAVLATLAR JAVOBGARLIGI ASOSLARI VA MUAMMOLAR	176-180
<i>Abdumalikov Otabek</i> AXBOROT OLISH HUQUQINING KONSTITUTSIYAVIY-HUQUQIY ASOSLARI: AXBOROT TURLARI VA MANBALARINING HUQUQIY JIHATDAN TASNIFLANISHI	181-187
<i>Xursanov Shamsiddin</i> BARQAROR RIVOJLANISH TAMOYILLARINI XALQARO SAVDO MUNOSABATLARIGA IMPLEMENTATSIYA QILISH: MUAMMO VA TAKLIFLAR	188-192
<i>Adizova Nargiza</i> ELEKTRON TIJORAT SHARTNOMALARINING AN'ANAVIY TIJORATDAGI SHARTNOMALARDAN FARQI VA O'ZIGA XOSLIKLARI	193-196
<i>Omonkeldiyeva Sevara</i> O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING SHAKLLANISHI VA HUQUQIY ASOSLARI	197-199
<i>Anvarova Azizabonu</i> FUQAROLIK PROTSESSIDA MEDIATSIYANING HUQUQIY ASOSLARI	200-203
<i>Сайдалиева Ойсултанмахон</i> ДОКТРИНА СНЯТИЯ КОРПОРАТИВНОЙ ВУАЛИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРУГА ОТВЕТСТВЕННЫХ ЛИЦ	204-211

<i>Qahramonova Sevinch</i> IJTIMOIY ADOLAT PRINSIPINI TA'MINLASH: KONSTITUSIYAVIY-HUQUQIY TAHLIL	212-215
<i>Xolmo'minova Barchinoy</i> RAQAMLASHTIRISH TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIY SOHALARGA, XUSUSAN, PENSIYA TIZIMIGA TA'SIRI	216-220
<i>Sadinov Shohboz</i> XORIJIY DAVLATLARDA ADVOKAT XIZMATIGA HAQ TO'LASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	221-226
<i>Harifov Sobir</i> FUQAROLIK JAMIYATINING MA'NAVIY HAYOTIDA HUQUQIY TARBIYANING O'RNI.....	227-231
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Turgunova Nilufar</i> CHARACTERISTICS OF IMPLEMENTING HEALTH-PROMOTING TECHNOLOGIES IN INCLUSIVE EDUCATION SETTINGS	232-234
TIBBIYOT FANLARI	
<i>Жураев Жамол</i> ПРИЧИНЫ РЕЦИДИВА ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ ГЕПАТИТА С	235-237
<i>Jumabaeva Miyasar, Xidoyatova Dilbar, Mansurova Nargiza</i> INSULTDA HARAKAT BUZILISHLARINI TRANSKRANIAL MAGNIT STIMULYATSIYA (TMS) YORDAMIDA KORREKSIYA QILISHNI OPTIMALLASHTIRISH	238-244

MAQOLLAR TILSHUNOSLIK SOHASINING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA

Tadjiyeva Umida Faxritdinovna

Oriental universiteti Sharq tillari

kafedrasi katta o'qituvchisi

E-mail: umida.fayziyeva@mail.ru

Tel: +998 93 533 98 56

ORCID: 0000-0002-9975-3242

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya. Maqollar, matallar, naql va iboralar yillar osha tildan tilga ko'chib millatning madaniy me'rosiga aylangan xalq og'zaki ijodi na'munalaridir. Ushbu maqollarda xalqning nafaqat tarixi, turmush tarzi, dunyoqarashi balki ularning g'amu tashvishlari, orzu o'ylari ham o'z aksini topadi. Ushbu maqollarni o'qir ekanmiz biz o'sha xalqning madaniyati ichiga kirib boramiz va undan baxramand bo'lamiz. Shu vaqtgacha maqollar folklorshunoslikda keng tarzda o'rganilgan, hozirda tilshunoslikda tadqiqot manbaiga aylangan. Ushbu maqolada maqollarning tilshunoslikning o'rganilish obyekti sifatidagi ilmiy qarashlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: Lingvokulturologiya, maqollar, matallar, frazeologik birliklar, Maslova, mentalitet, kognitiv tilshunoslik.

PROVERBS AS AN OBJECT OF STUDY IN THE FIELD OF LINGUISTICS

Tadjiyeva Umida Faxritdinovna

Senior Lecturer, Department of Eastern

Languages, Oriental University

Tashkent, Uzbekistan

Abstract. Proverbs and sayings are examples of folk oral art, which over the years have been passed from one language to another and become the cultural heritage of the nation. These proverbs reflect not only the history, lifestyle and worldview of the people, but also their sorrows, worries and dreams. Reading these proverbs, we enter the culture of this people and enjoy it. Before that, proverbs were widely studied in folklore, and now they have become a source of research in linguistics. This article describes scientific views on proverbs as an object of study of linguistics.

Keywords: Language culture, proverbs, phraseological units, Maslova, mentality, cognitive linguistics.

DOI: <https://doi.org/10.47390/978-9910-09-176-6/rkm-06>

Maqollar xalq dunyoqarashi, ruhiyatini chuqurroq anglashga imkon beruvchi milliy-madaniy birliklardir. Xalq og'zaki ijodi xalqning xalq bo'lib shakllanish va rivojlanish davridan bugungacha bo'lgan bosib o'tgan yo'li, hayot tajribalari, quvonch-shodliklari, mehnat-mashaqqatlari, shuningdek, xalqning donoligi, aql-zakovatini ko'rsatuvchi o'ziga xos bir madaniyat ko'zgusidir. Shuning uchun ham ulug' rus yozuvchisi L.N. Tolstoy maqollarning xalq hayoti, ruhiy dunyosi bilan naqadar yaqin ekanligi haqida to'xtalib: "Har bir maqolda men shu maqolni yaratgan xalqning siymosini ko'raman"- deb yozgan edi. Adib M.Sholoxov esa "Maqol qanotlanib asrlardan asrlarga, avloddan avlodga ko'chib yuradi va bu xalq donishmandligi parvoz qilayotgan ufqning nihoyasi ko'rinmaydi" deb xalq maqollarining inson hayotida bitmas-tuganmas xazina ekanligini alohida ta'kidlaydi [14].

Maqol va matallar nafaqat adabiyotshunoslik yoki folklorshunoslikda, balki tilshunoslikda ham o'rganish muhim hisoblanadi. Shu haqda V.A. Maslovaning yozishicha:

“Maqol va matallar odatda folklorda janr matnlari sifatida oʻrganilgan, tilshunoslikda esa ularni oʻrganish endigina boshlanmoqda”. V.A. Maslova lingvokulturologiyada faqat tabiati va faoliyati muayyan xalqning tarixi, madaniyati va hayoti bilan chambarchas bogʻliq boʻlgan maqol va matallarni hisobga olish kerakligini taʼkidlaydi[4:208]. Shuningdek, E.S. Mezentsevaning yozishicha maqol va matallarga ham xalq mentalitetining inʼikosi sifatida kognitiv tilshunoslik nuqtai nazaridan qaraladi. Maqol mentaliteti aynan maqolning mentaliteti emas, balki xalqning, aniqrogʻi, xalqning muayyan ijtimoiy guruhlar aks ettirilgan mentalitetdir[5:23-26]. Maqol va matallar xalq mulkidir. Har bir xalqning oʻziga xos maqol va matallari bor, ularning har biri koʻp asrlik tarixga ega, turli tillardagi maqollarning kognitiv tuzilmalarida ham oʻxshashlik, ham farqlar mavjud boʻlib, bu bizga qiyosiy tahlil qilish imkonini beradi va natijada, turli etnik guruhlarining tillararo va madaniyatlararo tadqiqot mentaliteti istiqbollari kashf qilishga turtki boʻladi[6:154]. Umuman tillarning paremiologik fondiga va ularning eng koʻp qoʻllaniladigan sinfi sifatida maqollarga qiziqish soʻnggi yillarda ortdi, bu bir qator omillar: matnlarda turli janr va uslubiy yoʻnalishlarning keng qoʻllanilishi, matndagi paremiyalarning pragmatik yukini oʻsishi, shu jumladan, internet tili, maqollarni yangi jihatlarida- (lingvokulturologik, lingvoaksiologik, lingvokognitiv, lingvokulturografik va boshqalar) koʻrib chiqish; paremiyalarning turli janrlari: belgilar, topishmoqlar, va boshqalarni batafsilroq oʻrganish kabilar bilan bogʻliq. Paremiologiyani tilshunoslikning bir tarmogʻi sifatida oʻrin egallashida etakchi roʻl taniqli frazeolog, paremiolog Valeriy Mixaylovich Mokienkoga tegishli, u frazeologiyaning lingvistik fan sifatida tatbiq qilinishi, tadqiqotchilarni “frazeologik birliklar va paremiyalarning sof lisoniy xususiyatlari, ularning badiiy nutqda qoʻllanilishi, boshqa xalqlar folklor fondi bilan oʻzaro aloqasi, boshqa tillarga tarjima qilish muammolari” bilan qiziqtirganligini taʼkidlaydi[7:267].

V.N. Telia, lingvokulturologiya yoʻnalishining asoschisi tilning frazeologik manbalarini oʻrganar ekan, maqolni oʻziga xos milliy “kod” yoki maishiy madaniyat tili sifatida koʻrib chiqadi, u asrlar davomida shakllanib, avloddan-avlodga oʻtib, muayyan madaniyat vakillarining hayotiy pozitsiyasi va falsafasining barcha oʻrinlarni oʻzida aks ettiradi. M.L.Kovshova lingvokulturologik yondashuv N.I.Tolstoy tomonidan ishlab chiqilgan etnolingvistik tahlil bilan bogʻliqligini taʼkidlaydi. Lingvokulturologik usul “madaniy maʼlumotlar lingvistik belgilarda saqlanadi va uzatiladi - oʻtmishni tushuntirish va kelajakni bashorat qilish” pozitsiyasiga asoslanadi. Maqollarning leksikografik tavsifi bilan birga keladigan lingvistik va madaniy sharhlar tegishli birlikni talqin qilishda xatolardan qochish imkonini beradi[8:23].

Maqolni zamonaviy tilshunoslikda oʻrnini aniqlash va uning maqomini belgilash muammolari doimo dolzarb boʻlib qolmoqda. Buning sababi turli xil hayotiy vaziyatlarning belgilari va modellari sifatida maqollarning koʻp qirraliligi, xilma-xilligidir. Bundan tashqari, ushbu mavzuning dolzarbligi paremiya taʼrifining eng keng koʻrinishi - koʻchma leksemadan toʻliq takrorlanadigan matngacha boʻlgan imkoniyat bilan bogʻliq[8:25]. Lingvistik maʼnoda maqol ham matn, ham ishora (E.V.Ivanova, G.L.Permyakov), til belgisi maqomiga ega boʻlishi mumkin boʻlgan eng murakkab shakllanish (V.V.Gvozdev) hisoblanadi. Devid Kramning fikricha, maqol ichki va tashqi tuzilishi oʻzgarmagan birlik turi sifatida esda qolishi va qayta-qayta qoʻllanilishi maʼnosida koʻchirma maqomiga ega leksik elementdir. Maqollar maishiy va shaxslararo munosabatlar doirasini aniqlash va klishe qilish va bu madaniy kategoriyalarni avloddan-avlodga etkazishga xizmat qiladi[8:26].

Maqollar semantikasi ko'ra bir necha guruhga bo'linadi: Birinchi guruh savdo va iqtisod bilan bog'liq bo'lgan geografik nomli va "Keraksiz ish qilmaslik kerak, befoyda ish qilish kerak" semantikasiga ega bo'lgan maqollardan iborat: rus. В Тулу со своим самоваром не ездят (Tulaga samovar bilan borilmaydi), ingliz. To send coals to Newcastle (Nyukaslgga ko'mir yuborgandek), fin. Ei kanneta lunta Lappiin (Laplandiyada qor kiymang) [7:269]. Huddi shu maqol o'zbek tilida ham O'rmonga o'tin bilan borilmaydi tarzida qo'llaniladi.

Ikkinchi guruh maqollarga kelsak, toponimni o'z ichiga olgan, biron bir maqsadning ko'zlanishini ifoda etgan, biror bir talab ni anglatadi, (So'rasa, topasiz)" semantikasini ifodalaydi. Rus tilida Kiev va Moskva shaharlari shunday maqsad sifatida harakat qiladigan maqollar mavjud: Rus. Til Kievga olib keladi; Til bilan Moskvagacha boradi. Qadimgi davrlarda Kiyev Rossiya davlatining poytaxti bo'lgan, "rus shaharlarining onasi" iborasi mashhur. Poytaxtning bu tasviri "O'tgan yillar haqidagi ertak" dan ma'lum bo'lib, unda 882 yilda shahzoda Oleg "Kiyevda hukmronlik qilish uchun o'tirdi" va "се буди мѣи градомъ рускими" ("Bu rus shaharlari onasi bo'lsin") degani tasvirlangan. Keyinchalik Rossiyaning davlat markazi Moskvaga ko'chirildi va u oxir-oqibat ulkan mamlakatning poytaxtiga aylandi. Maqolning ma'nosi shundan iboratki, zarur va muhim maqsadga (poytaxt) uzoq bo'lsa-da, odamlardan yo'l-yo'riq so'rash bilan erishish mumkin [7:275]. O'zbek tilida Izlagan imkon topadi, arab tilida Man jadda vajada (qidirgan topadi) kabi maqollar qo'llaniladi.

Maqol va matallarda aks ettirilgan hayotiy vaziyatlar jamiyatning ijtimoiy tuzilishi bilan chambarchas bog'liq. Maqollar o'sha zamon, makon, ularni yuzaga keltirgan o'ziga xos voqelik izlarini o'zida mujassam etgan va og'zaki ifodalab, saqlab, tevarak-atrofdagi voqelikni idrok etish va bilish xususiyatlariga oid asosiy tushunchalarni avloddan avlodga yetkazishda o'ziga xos elchi, milliy mentalitet va milliy xarakter ko'zgusidir [7:4].

Xulosa qilib aytganda, maqollar tilshunoslik nuqtayi nazaridan tadqiq qilinishi lozim bo'lgan birliklar bo'lib, ular tilning o'ziga xos imkoniyatlarini ochib beruvchi xalq donishmandligining noyob durdonasi sanaladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Madayev O., Sobitova T. Xalq og'zaki poetik ijodi. – T.: Sharq, 2010.
2. Максудов У. Арабские пословицы и поговорки: возникновение и развитие паремиологических словарей в арабской литературе. Вестник Санкт-Петербургского Университета. 2012.
3. M.Sodiqova "Qisqacha o'zbekcha-ruscha maqollar lug'ati" to'plami . Toshkent "O'qituvchi"-1993
4. Маслова В.А. Лингвокультурология. – М.: Академия, 2001. – В 208
5. Мезенцева Е.С. Пословичный фонд языка как фрагмент языкового сознания этноса // Вестник КазНУ.
6. Краснокутская М.А. Пословицы и поговорки как объект изучения в лингвистике. International Journal of Humanities and Natural Sciences, vol. 11-5 (74), 2022.
7. Бредис М.А., Димогло М.С., Ломакина О.В., Паремии в современной лингвистике: подходы к изучению, текстообразующий и лингвокультурологический потенциал // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Теория языка. Семиотика. Семантика. 2020.

8. [Антонова Е.Н., Бредис М.А.](#), Владимирова Т.Е., Паремнология без границ. Изд-во РУДН М.2020. 27.
9. Sirojiddin Sotvoldiev. (2024). AUTOANTONYMY AND ENANTIOSEMY: A COMPARATIVE LINGUISTIC ANALYSIS OF OPPOSITIONAL MEANINGS IN LANGUAGE. American Journal of Philological Sciences, 4(12), 125–129. <https://doi.org/10.37547/ajps/Volume04Issue12-2225>.
10. Salima Rustamiy SHARQ MUMTOZ ADABIYOTIDA BALOG'AT ILMINING O'RNI // Scientific progress. 2020. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sharq-mumtoz-adabiyotida-balog-at-ilmining-o-rni24>.
11. Yakubova, F. (2023). ARAB TILIDA FE'L KATEGORIYALARINI O'RGATISH MUAMMOLARI: YECHIM VA TAVSIYALAR. Interpretation and Researches, 1(18). извлечено от <https://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/1520>
12. Tadjiyeva, U. . (2024). ARABIC AND UZBEK PROVERBS FORMED BASED ON ISLAMIC SOURCES. Sharqshunoslik. Востоковедение. Oriental Studies, 2(01), 100–105. <https://doi.org/10.37547/os/vol-02-01-02-12>
13. Govkhar Rakhmatova, . (2023). SIMPLE SENTENCE AND ITS EXPRESSION IN ANCIENT TURKIC LANGUAGE. CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PHILOLOGICAL SCIENCES, 4(05), 27–32. <https://doi.org/10.37547/philological-crijps-04-05-07>
14. Library.ziyonet.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATION G'OYA VA YECHIMLAR**
II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent:
Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Sciences problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.